

II. Starożytna Grecja

Temat lekcji	Wymagania podstawowe. Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe. Uczeń:
1. Świat Hellenów	<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapie Grecję - omawia położenie geograficzne i warunki naturalne Grecji - określa ramy chronologiczne istnienia kultury minojskiej i mykeńskiej - poprawnie posługuje się terminami: Hellada, Hellenowie, kultura minojska, kultura mykeńska, polis, agora, kolonizacja, kolonia, metropolia - opisuje życie i zajęcia mieszkańców Grecji - wskazuje na mapie zasięg kolonizacji greckiej - wymienia czynniki jednoczące Greków 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia wpływ warunków naturalnych na życie i zajęcia Greków, a także na organizację państwowości greckiej - charakteryzuje kulturę minojską i mykeńską - opisuje wygląd greckiej polis - omawia sposób powstawania państw greckich - tłumaczy, jaką funkcję pełniła agora - wymienia przyczyny i skutki kolonizacji greckiej - przedstawia przebieg kolonizacji greckiej
2. Demokra-tyczne Ateny	<ul style="list-style-type: none"> - zna wydarzenia związane z datą 508 r. p.n.e. - przedstawia dokonania Peryklesa - poprawnie posługuje się terminami: Ateny, Attyka, demokracja, zgromadzenie ludowe (eklezja), demagog, strateg, ostracyzm, Akropol, agora, stoa - lokalizuje na mapie Ateny - charakteryzuje społeczeństwo Aten - wymienia nazwy organów władzy ateńskiej polis - opisuje życie codzienne i zajęcia Ateńczyków 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentuje proces kształtowania się demokracji ateńskiej - wskazuje podobieństwa i różnice między demokracją ateńską a współczesną - ocenia dokonania Peryklesa i jego zasługi w rozwoju demokracji ateńskiej - wyjaśnia, jaką rolę w demokracji ateńskiej odgrywał ostracyzm - opisuje wygląd starożytnych Aten - określa, które warstwy społeczne w ateńskiej polis posiadały prawa polityczne, a które były ich pozbawione - omawia cechy charakterystyczne demokracji ateńskiej
3. W starożytnej Sparcie	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia dokonania Likurga - poprawnie posługuje się terminami: Sparta, Lakonia, heloci, periojkiwie, geruzja (rada starszych), eforzy, zgromadzenie ludowe - lokalizuje na mapie Spartę - charakteryzuje społeczeństwo spartańskie - opisuje życie i zajęcia Spartan - omawia ustrój Sparty i zadania organów władzy w polis - przedstawia okoliczności upadku państwa spartańskiego - wyjaśnia znaczenie powiedzeń: „z tarczą lub na tarczy”, „mówić lakonicznie” - tłumaczy, na czym polegało wychowanie spartańskie - wyjaśnia, kto i dlaczego podlegał wychowaniu spartańskiemu - omawia współczesne znaczenie słowa <i>spartański</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - określa rolę i zadania królów spartańskich - dokonuje oceny ustroju Sparty - tłumaczy, jaką pozycję w społeczeństwie spartańskim zajmowały kobiety - przedstawia związek między małą liczbą Spartan a ich sposobem wychowania i życia - ocenia reguły, którym podlegało życie Spartan - opisuje ustrój spartański i zasady jego funkcjonowania - wskazuje różnice między ustrojem Sparty i Aten - wymienia etapy wychowania spartańskiego
4. Wojny perskie	<ul style="list-style-type: none"> - zna wydarzenia związane z datami: VI w. p.n.e., 490 r. p.n.e., 480 r. p.n.e., 479 r. p.n.e. - przedstawia dokonania postaci: Dariusza, Kserksesa, Miltiadesa, Leonidasa i Temistoklesa - poprawnie posługuje się terminami: hoplita, hoplon, falanga, Persja, Nieśmiertelni, Maraton, Termopile, Salamina, Plateje, triera - lokalizuje na mapie Persję i Grecję - wymienia przyczyny wojen grecko-perskich - wskazuje na mapie trasy wypraw Persów przeciwko Grekom oraz miejsca najważniejszych bitew - opisuje taktykę walki stosowaną przez Greków - podaje podstawowe informacje dotyczące państwa perskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia wygląd i uzbrojenie greckiego hoplity - opisuje wygląd triery - przedstawia przebieg konfliktu grecko-perskiego - omawia dokonania greckich dowódców - wyjaśnia pochodzenie tradycji biegu maratońskiego - ocenia postawę wojowników spartańskich walczących pod Termopilami - tłumaczy, jakie czynniki zdecydowały o ostatecznym sukcesie Greków - wyjaśnia symboliczne znaczenie słów: „Termopile”, „Przechodniu, powiedz Sparcie, że tu leżymy, wierni jej prawom” - określa okoliczności wybuchu wojen grecko-perskich
5. Wierzenia starożytnych Greków	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługuje się terminami: tytani, Olimp, wyrocznia, Pytia, Akropol, mit, heros - lokalizuje na mapie Olimp i Delfy - podaje imiona głównych bogów i bogiń greckich oraz dziedziny życia, którym patronowali - wskazuje atrybuty poszczególnych bóstw - wymienia imiona najsłynniejszych herosów greckich i ich czyny - wyjaśnia rolę mitów w życiu Greków - charakteryzuje system wierzeń starożytnych Greków - omawia rolę religii jako czynnika jednoczącego Greków 	<ul style="list-style-type: none"> - określa rolę wyroczni w życiu Greków - opisuje wygląd ateńskiego Akropolu - wyjaśnia znaczenie mitu o Prometeuszu - tłumaczy, na czym polega postawa prometejska - odszukuje w mitach wartości uniwersalne - opisuje, w jaki sposób starożytni Grecy wyobrażali sobie bogów - wyjaśnia wpływ mitologii greckiej na cywilizację współczesną

6. Igrzyska olimpijskie	<ul style="list-style-type: none"> - zna wydarzenia związane z datami: 776 r. p.n.e., 393 r. n.e., 1896 r. - poprawnie posługuje się terminami: gimnazjon, agon, hipodrom, igrzyska, olimpiada, Olimpia, pięciobój olimpijski - lokalizuje na mapie Olimpię - wyjaśnia rolę sportu w życiu Greków - wymienia dyscypliny sportowe znane starożytnym Grekom - opisuje przebieg starożytnych igrzysk olimpijskich 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje sposób traktowania zwycięzców igrzysk przez Greków - omawia ideę starożytnych i współczesnych igrzysk olimpijskich - przedstawia podobieństwa i różnice między starożytnymi a współczesnymi igrzyskami olimpijskimi
7. Kultura starożytnej Grecji	<ul style="list-style-type: none"> - zna wydarzenia związane z datami: ok. 750 r. p.n.e., ok. 534 r. p.n.e. - przedstawia dokonania postaci: Sofoklesa, Arystofanesa, Homera, Fidiasza i Myrona - poprawnie posługuje się terminami: Wielkie Dionizje, koturny, dramat, tragedia, komedia, skene, proskenion, orchestra, theatron, „Iliada”, „Odyseja”, meandry, malarstwo czarnofigurowe i czerwonofigurowe, porządek dorycki, joński, koryncki - opisuje przebieg Wielkich Dionizji - przedstawia okoliczności narodzin teatru greckiego - omawia rolę teatru w życiu starożytnych Greków - prezentuje najważniejsze osiągnięcia kultury greckiej - podaje nazwy stylów malarskich stosowanych przez starożytnych Greków - wymienia nazwy greckich porządków architektonicznych 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia zasady obowiązujące w teatrze greckim - przedstawia różnice między grecką tragedią a komedią - opisuje wygląd teatru greckiego - przytacza najważniejsze informacje dotyczące treści „Iliady” i „Odysei” - wskazuje cechy charakterystyczne rzeźby i malarstwa greckiego - określa różnice pomiędzy porządkami architektonicznymi występującymi w starożytnej Grecji
8. Filozofowie i wynalazcy	<ul style="list-style-type: none"> - zna wydarzenia związane z datami: VII–VI w. p.n.e., V w. p.n.e., IV w. p.n.e., III w. p.n.e., II w. n.e. - przedstawia dokonania postaci: Sokratesa, Platona, Arystotelesa, Heraklita z Efezu, Demokryta z Abdery, Talesa z Miletu, Pitagorasa, Euklidesa, Herodota, Tukidydesa, Klaudiusza Ptolemeusza, Archimedesza - poprawnie posługuje się terminami: filozofia, logika, Akademia Platowska, Liceum, klepsydra - wymienia zagadnienia będące przedmiotem zainteresowania filozofów - opisuje dokonania przedstawicieli nauki greckiej 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje okoliczności narodzin filozofii - przedstawia poglądy najsłynniejszych filozofów greckich - wyjaśnia rolę filozofii w życiu starożytnych Greków - ocenia wkład greckich filozofów i wynalazców w rozwój różnych dziedzin nauki
9. Podboje Aleksandra Macedońskiego	<ul style="list-style-type: none"> - zna wydarzenia związane z datami: 338 r. p.n.e., 334 r. p.n.e., 333 r. p.n.e., 331 r. p.n.e., 323 r. p.n.e. - przedstawia dokonania postaci: Filipa II, Aleksandra Wielkiego, Dariusza III - poprawnie posługuje się terminami: Związek Morski, wojna peloponeska, Cheronea, Issos, Gaugamela, kultura hellenistyczna, węzeł gordyjski - omawia przyczyny i skutki wojny peloponeskiej - lokalizuje na mapie Macedonię - wskazuje na mapie trasę wyprawy Aleksandra Wielkiego, miejsca najważniejszych bitew i zajęte terytoria - wyjaśnia sytuację w Grecji po zakończeniu wojen z Persją - podaje przyczyny podboju Persji przez Aleksandra Wielkiego - omawia skutki powstania imperium Aleksandra Macedońskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia dokonania Filipa II i Aleksandra Macedońskiego - wyjaśnia znaczenie klęski Greków w bitwie pod Cheroneą - opisuje przebieg wyprawy Aleksandra przeciwko Persom - omawia organizację imperium macedońskiego - prezentuje okoliczności zakończenia wyprawy Aleksandra Wielkiego - wymienia okoliczności powstania państw hellenistycznych - podaje cechy charakterystyczne kultury hellenistycznej - ocenia wpływ jednostki na proces kształtowania dziejów